

Faglig Forum for Formannskapssekretærer

Kommunal og regionaldepartementet

Postboks 8129 Dep

0032 Oslo

Jevnaker 30.08.2010

Høring – etablering av sentral valgenhet – DIFI-rapport 2010:3

Kommunene har ansvaret for gjennomføring av valg i Norge. For at kvaliteten på valg gjennomføringen fortsatt skal være god og like god i alle kommuner, er det viktig at det er et støtteapparat som kan bistå i forhold til felles rammeverk, lovtolkning og andre spørsmål som dukker opp. Fylkesmannen har vært en slik innstans men med de lovendringene som er gjort de siste årene er de blitt svært perifer i forhold til valgavvikling. En sentral valgenhet vil kunne tjene som et nasjonalt kompetansesenter for valg, og dermed være dette støtteapparatet i tillegg til å planlegge og koordinere valgopplæring i Norge.

Den norske desentrale organiseringen av valget har sterke og svake sider. Det er uten tvil riktig at kommunene fortsatt skal ha ansvaret for avviklingen av valg, men det er positivt at departementet nå ønsker å styrke det sentrale apparatet rundt en del oppgaver, vi nevner nasjonalt valgadministrativt system, manntall, resultatrapportering og opplæring.

Rapporten konkluderer med at de nevnte oppgavene taler for en direktoratsrolle med høy kompetanse. Det er vi enig i. De sentrale oppgavene skissert ovenfor krever kompetanse innen IT, kommunikasjon og jus, i tillegg til det man kan kalle generell valgkompetanse.

Vi vil spesielt understreke viktigheten av en god kompetanse innen fagfeltet valg. Et støtteapparat på direktoratsnivå hvor ingen har erfaring fra praktisk valgarbeid vil gjøre det vanskelig både i forhold til innkjøp av valgmateriell og spørsmål fra kommunene. Når det gjelder IT-kompetanse, er dette viktig i forhold til sikkerhet rundt systemene.

Utvikling av valg skjer i stor grad gjennom forsøk i utvalgte kommuner. Dette krever stor grad av planlegging og koordinering, i samarbeid med kommuner og fylkeskommuner. I den forbindelse kan vi også nevne evaluering og opplæring som to områder der et samarbeid mellom sentrale og lokale aktører er viktig. Valgforum er nevnt som en mulig samarbeidspartner for en sentral valgenhet, og det høres veldig bra ut.

Vi er mer skeptisk til et mellomledd mellom kommunene og en sentral valgenhet. Erfaringen de siste årene med fylkesmannen som mellomledd er ikke bra. Når det gjelder valg har kommunene i stor grad behov for raske svar når de er usikre på noe. Fylkeskommunene har andre oppgaver enn kommunene og vil ikke være et naturlig mellomledd.

Når det gjelder andre oppgaver en slik sentral valgenhet kan ha, så er det nærliggende å be om at det vurderes en knytning mot kirkevalg. Valgkompetanse er viktig uansett hvilket valg det er snakk om. Vi ser det derfor som naturlig at valgenheten samarbeider nært med både sametinget og de som organiserer kirkevalget.

Oppgavefordelingen mellom departementet og valgenheten er godt drøftet i rapporten, og vi har ingen merknader til den. Vi støtter hovedtanken om at flest mulig oppgaver overføres til enheten, samtidig som KRDs styringsbehov ivaretas.

Egen klagenemnd er et prinsipielt fornuftig forslag som vi støtter. Valgenheten kan med fordel være sekretariat for denne klagenemnda.

Lokalisering

Vi forutsetter at denne virksomheten legges utenfor Oslo, jfr. Stoltenberg-regjeringens politiske plattform av oktober 2009. Når det gjelder konsekvenser ved utflytting så vil disse være de samme uansett hva man flytter ut fra Oslo, men vi er ikke nødvendigvis enig i alt som står i rapporten. Det er vel for eksempel ikke slik at all riksmmedia befinner seg i Oslo og kun i Oslo? Vi viser her til argumentet nærhet til riksmmedia.

Det vil også være slik at om reisekostnadene kanskje blir større til Oslo så vil de bli mindre til kommuner og fylkeskommuner utenom østlandet. Sametinget er som kjent lokalisert i Karasjok og det vil vel også være et samarbeid med dem selv om ikke dette er nevnt i rapporten?

Når det gjelder tap av nøkkelpersonell skjer selvfølgelig dette i større eller mindre grad når arbeidsplassen flytter fysisk – enten dette skjer ved sentralisering til Oslo eller utflytting fra Oslo.

Utflytting av statlige arbeidsplasser er et politisk ønske, og må gjelde hele landet. Det kan derfor ikke være et kriterium for stedsvalg at det f.eks er direkte togforbindelse til Oslo. Det kan heller ikke være et kriterium at utflytting av statlige arbeidsplasser kun skal skje til steder som har universitet eller høyskoler. Studentene kommer fra hele landet inn til universitet, og det må være et mål å øke formell kompetanse også på steder og i kommuner som ikke har universitet og høyskole lokalisert i sitt miljø i tillegg til å bidra til et bedre jobbmarked for studenter som ønsker å flytte tilbake til heimsplassen igjen.

Når det gjelder mulighet for samlokalisering bør det tenkes kreativt. Mange kommuner og steder har i dag små statlige kontor. Det gjelder for eksempel NAV, ligningskontor, politi og fylkesmannsembete som har kontorer i mange kommuner.

Faglig forum for formannskapssekretærer ser positivt på at det opprettes et statlig støtteapparat i valgsammenheng. De siste årene har utviklingen mot mindre oppgaver for fylkesmannen i forhold til valg og få leverandører på dataprogram gjort at en sentral valgenhet ønskes velkommen.

Med vennlig hilsen

Styret i Faglig forum for formannskapssekretærer

May-Britt Mayer Johnsen

May-Britt Mayer Johnsen
Leder

Rigmor Jensen Leknes
Nestleder